

Tjekliste 1 · en hurtig gennemgang af bygningen

Alle rum

- Sammenfiltrede ledninger skal filtreres ud – der må ikke være knuder og 'fuglereder'.
- Stearinlys og lamper må ikke være placeret tæt på brændbart materiale som møbler og gardiner.
- Flyt papirkurve væk fra brændbart materiale.
- Branddøre skal være lukket og ikke sat fast med kiler e.l.
- Alle døre skal kunne lukkes – luk de døre, der ikke bruges så ofte.
- Knuste ruder eller huller i taget, hvor vand kan komme ind, skal lukkes.
- Se efter fugtige skjolder – det er et tegn på fugt og vandindtrængning.
- Hasper og stormkroge på vinduerne skal fungere.

Særligt i køkken, bryggers, badeværelse

- Fjern opbevarede genstande fra komfur/kogeplader.
- Rens emhætten for fedt.
- Rens fnugfilteret i tørretumbleren.

Særligt i trapperum og andre rum, der er flugtveje

- Fjern oplagring i trappeopgange, porte og øvrige flugtveje, så der er fri passage.

Særligt i kældre og loftsrum, der bruges til opbevaring

- Fjern oplag af let antændelige eller brændbare effekter.
- Genstande, der ikke kan tåle vand, skal hæves over gulvfladen på reoler eller andet, der kan tåle vand.

Særligt i værksteder, hobbyrum, ved byggearbejde

- Vær sikker på, at der ikke ligger klude med linolie, der kan selvantænde – de skal opbevares i lufttætte beholdere eller 'druknes' i vand.
- Ryd op, og fjern brændbart materiale som høvlspåner, klude, tvist, pap og papir.
- Fjern brandfarlige væsker og kemikalier, eller sæt dem i særlige skabe eller rum. Benzin, sprit, fortynder og acetone (neglelakfjerner) er blandt de mest brandfarlige, men også terpentin, sprinklervæske, petroleum, lampeolie og tændvæske til grillen skal placeres forsvarligt. Hvis du har mindre end 25 liter, er der ingen krav til, hvordan du opbevarer det, men vær opmærksom alligevel.

Øvrige steder

- Tjek skorstene for sod, revner osv.
- Gå en tur udenfor, og sørg for, at afløb og kloakriste ikke er stoppet eller dækket til – vandet skal kunne løbe væk.
- Brandveje skal have fri passage.
- Brandhaner må ikke være blokeret.

Tjekliste 2 • sådan skal røgalarmer placeres

I en lille lejlighed kan en enkelt røgalarm i gangen være nok, i en større bygning skal der også alarmer i andre rum.

- Sæt altid røgalarmer midt på loftet, fordi røgen stiger opad. Placer røgalarmer midt i rummet så højt som muligt, hvis der er skrå vægge eller loft til kip.
- Placer røgalarmer mindst 50 cm væk fra vægge og hjørner, da røgen trænger langsomt mere ud i rummets hjørner.
- Placer røgalarmer med min. 1 m's afstand til vinduer, døre og udluftningsventiler, da røgen ellers vil blæse væk fra detektoren.
- Placer røgalarmer min. 5 m fra ildsted og brændeovn.
- Der skal helst være maksimalt 10 m mellem hver røgalarm i en bolig.
- Der bør være en røgalarm i alle soverum.
- Der bør i lange gange være en røgalarm i hver ende.
- Der bør være mindst én røgalarm på hver etage.
- Der kan installeres flere røgalarmer i et trapperum eller en trappeopgang, men altid som minimum én alarm øverst i rummet.
- Sæt ikke røgalarmer op i eller lige ved siden af køkken og badeværelse.
- Har din bygning stråtag, skal du huske også at placere røgalarmer under tagfladen og ikke kun i rummene neden under tagrummet.

Tjekliste 3 • sådan laver du en flugtvejsplan og tjekker flugtvejene

- Find en plantegning af alle etager af bygningen, eller tegn selv en skitse.
- Skriv bygningens præcise placering med adresse og evt. GPS-koordinater på tegningen.
- Noter bygningens funktion – bolig, værksted, kontor osv.
- Gå ind i hvert rum og find to udgange fra rummet – det kan være både vinduer og døre. Marker udgangene på plantegningen.
- Tegn pile på tegningen i flugtvejenes retning.
- Marker på tegningen, hvor der er slukningsudstyr.
- Marker på tegningen et mødested uden for bygningen.
- Marker på tegningen brandveje, slukningsvand, teknikrum til gas og el, opbevaring af brandfarlige væsker, olietanke og gasflasker o.l.
- Lav en række felter til at notere datoer for årlige øvelser af planen.
- Flugtveje må ikke være blokeret af oplag eller af sne.
- Flugtveje skal være velbelyste, så man også kan finde ud, når det er mørkt udenfor.
- Flugtvejsdøre skal kunne åbnes uden brug af nøgler, dvs. med vrider eller trykknop.
- Alle vinduer og døre skal kunne åbnes let.
- Redningsåbninger skal kunne fastholdes åbne, så der er fri passage både inde- og udefra. De skal kunne åbnes indefra uden brug af nøgler eller værktøj.
- Markiser, solafskærmning, skodder osv. må ikke blokere for, at redningsåbningerne kan åbnes.
- Husnummeret skal være synligt fra gaden, så brandvæsenet kan finde vej.

Tjekliste 4 • sådan gør du ved varsel om skybrud eller stormflod

- Find din akutplan frem (Tjekliste 5)
- Luk alle vinduer og døre forsvarligt; især kældervinduer og tagvinduer.
- Sæt indvendige plader for ventilationsriste, der sidder lavt, eller læg sandsække foran ristene udenfor.
- Flyt genstande fra gulvet i et kælderrum, så de står hævet min. 40 cm over gulvniveau – læg dem evt. i plastikbokse, der kan tåle vand.
- Træk stikket ud på elapparater, der kan komme i kontakt med vand.
- Fjern blade m.v. fra tagrender og afløbsriste.
- Dæk evt. huller i taget med affaldssække eller presenninger.
- Fjern blade m.v. fra kloakriste ude på vejen.
- Flyt bilen til et sted, hvor vand ikke kan samle sig.
- Find dit sikringsudstyr frem, så det er klar, hvis vandet kommer – er varslet med højrisiko, skal du montere udstyret.
- Hav gummistøvler, regntøj og gummihandsker parat, hvis der kommer spildevand ind i din kælder.
- Hav spande, skovle og koste klar til at opsamle og fjerne regnvand og evt. skidt, det fører med sig.
- Find ekstra batterier og en lommelygte frem, og oplad din powerbank.
- Hav din smartphone eller et kamera inden for rækkevidde, så du kan tage billeder af vandstand, beskadigede genstande osv.

Tjekliste 5 • sådan gør du i akutfasen under oversvømmelsen

- Informer de relevante personer, som du har skrevet på en liste (se s. 40).
- Udlæg barrierer (vandslanger eller sandsække/stormsække på et plastikunderlag, f.eks. en almindelig affaldssæk).
- Monter skotter.
- Hvis vandet stiger til mere end 1 m, skal du overveje at fjerne evt. barrierer, der holder vandet ude, da vandtrykket kan give skader på konstruktionen.
- Monter stormflodsprop.
- Slå el, gas og vand fra, hvis der er risiko for, at det kommer i kontakt med vandet.
- Hold løbende riste og afløb fri for blade og genstande, der blokerer for afløb.
- Tag undervejs billeder af, hvor højt vandstanden står, og hvor vandet kommer ind.
- Hvis vandet kommer ind: Hvis du står i vand, må du ikke komme i berøring med elektricitet!
- Hvis vandet kommer ind: Brug gummistøvler, regntøj og gummihandsker, hvis det er spildevand. Desinficer dine hænder bagefter, og gør tøj og gummistøvler rene udenfor.

Tjekliste 6 • sådan gør du ved varsel om storm og tordenvejr

- Luk ovenlys, vinduer, døre og evt. luger og skodder sikkert til – husk også døre og vinduer i udlænger, skure, drivhuse osv.
- Rul solafskærmning og markiser sammen.
- Fastgør løse genstande i området, f.eks. trampoliner, oplag, affaldscontainere, presenninger, havemøbler, grill, fuglehuse, haveredskaber osv. – flyt dem indendørs, pak dem sammen, eller forstærk deres fæste til jorden.
- Læg flagstangen ned.
- Flyt bilen til et sted, hvor der ikke er risiko for nedfaldende grene og tagsten.
- Hav presenning klar til at dække huller i taget.
- Hav spande klar til at samle vand op i.
- Vær opmærksom på stilladser – fjern løse genstande og indstil evt. arbejdet.
- Tag elapparater ud af stikkontakterne, hvis det tordner og lyner.
- Find lommelygter med batterier frem.
- Sørg for at have opladet din smartphone og din powerbank.
- Følg med i stormvarsler.

Tjekliste 7 • sådan gør du i akutfasen under stormen

I akutfasen, dvs. mens stormen raser, er der ikke så meget, du kan gøre, andet end at blive inden døre, så du ikke kommer til skade. Men du kan overveje nedenstående punkter:

- Lyt til varsler, og tjek DMI's hjemmeside.
- Hvis der kommer hul i taget, og det regner eller sner, så gå en tur på loftet og læg presenninger eller plastiksække ud eller stil spande op, så det indtrængende vand kan blive samlet op. Forsøg ikke at lukke hullet udefra.
- Hvis en rude bliver knust, kan du forsøge at hæfte plastik for hullet eller slå en plade på, hvis det ikke griber ind i bevaringsværdierne. Gør det indefra.
- Er der fare for, at taget blæser af, bør du ringe til et skadeservicefirma, til dit forsikringsselskab og evt. også til beredskabet på 112.
- Hvis strømmen går, kan du kigge på naboerne og på gadebelysningen og se, om hele området er ramt. I så fald er det bare at vente, og så vil strømmen sandsynligvis komme igen inden for overskuelig tid. Kontakt evt. dit forsyningselskab for at høre nærmere.
- Hvis strømmen kun er gået hos dig, skal du være opmærksom på, om det kan skyldes en kortslutning, der kan resultere i brand. Tjek dit HFI-anlæg.
- Bliv inden døre!

Tjekliste 8 • sådan laver du en værdiredningsplan

- Find en plantegning af alle etager af bygningen, eller tegn selv en skitse.
- Skriv bygningens præcise placering med adresse og evt. GPS-koordinater på tegningen og beskriv kort bygningens funktion – er det en bolig, et værksted, et kontor osv.?
- Marker for hvert rum placeringen af de særligt værdifulde genstande, der om muligt skal reddes ud. Skriv stikord for hver genstand:
 - Hvad er det (f.eks. et maleri, en gobelin, gardiner, en vase)?
 - Hvad vejer det?
 - Hvad er dets mål (længde × bredde × dybde)?
 - Hvor mange personer skal der til for at bære det ud?
 - Hvilken vej er den bedste ud af rummet med genstanden?
 - Hvordan afmonteres genstanden – er den skruet op, er der andet, der skal flyttes først, osv.?
- Marker for hvert rum placeringen af de særligt værdifulde genstande, der ikke kan flyttes, men kan beskyttes på anden vis – brug en anden farve eller skrifttype, så det er tydeligt at se forskel på det, der kan reddes ud, og det, der ikke kan. Skriv stikord for hver genstand:
 - Hvad er det (f.eks. et loftsmaleri, en gobelin, et stort skab)?
 - Hvordan kan det beskyttes (f.eks. med en presenning)?
- Marker for hvert rum placeringen af evt. sårbare konstruktioner, der kræver særlig håndtering. Skriv stikord for hver bygningsdel:
 - Hvad er det (f.eks. en søjle, en bjælke)?
 - Hvad er det lavet af (f.eks. støbejern)?
 - Hvad skal beredskabet være opmærksom på (f.eks. at begrænse slukningsvand på varmt støbejern)?
- Tag fotos af de særligt værdifulde genstande eller sårbare bygningsdele. Om muligt indarbejdes fotos på plantegningen.
- Udpeg et sted, hvor inventar, der er reddet ud, kan opbevares forsvarligt, dvs. beskyttet mod vejrlig og mod tyveri og hærværk.
- Lav en plan for, hvordan inventar, der er reddet ud, transporteres fra beredskabets folk til opbevaringsstedet. Hvem er ansvarlig, hvordan skal transporten foregå?
- Lav en liste over de forskellige genstande og interiører, der ønskes reddet ud eller beskyttet på stedet (de genstande, du har markeret på plantegningen). Beskriv, hvordan de skal håndteres efter ulykken, så der ikke opstår følgeskader.
- Lav et skema til at notere de genstande, der er blevet reddet, og hvor de bliver opbevaret.
- Lav en kontaktiliste med nyttige personer og virksomheder.
- Kopier og laminér planen i to eksemplarer – en til et internt værdiredningshold og en til beredskabets indsatsleder.
- Vælg et sikkert sted at opbevare værdiredningsplanerne. Planen er fortrolig, men relevante personer skal vide, hvor den er.
- Opdater værdiredningsplanen mindst en gang om året og altid, når genstande flyttes eller fjernes.

Tjekliste 9 • sådan gør du, hvis du skal restaurere eller bygge om

Fordeling af ansvar

- 'Cirkulære om instruks for brandværnsforanstaltninger under byggearbejder på fredede bygninger' skal med i et fælles aftalegrundlag.
- Udpeg en person, der er ansvarlig for sikkerheden på byggepladsen.
- Du eller din rådgiver skal have en forsikring, der dækker godt nok.

Adfærd

- Alle skal underskrive aftalen om at arbejde i en historisk bygning.
- Alle skal vide, hvor brandslukningsudstyret er, og hvordan det bruges.
- Sørg for procedurer for håndtering af olieklude, slibestøv osv.
- Hold orden på byggepladsen og fjern brændbart materiale.
- Byggepladslamper kan udvikle meget varme. De må ikke rettes mod brændbart materiale og skal slukkes, når der ikke er nogen i nærheden.
- Foretag et fyraftenseftersyn, når arbejdsdagen slutter – tjek at:
 - askebægre er tørt
 - olieklude er lagt i en metalboks
 - trykflasker er fjernet
 - el og elapparater er slukket
 - døre er lukket og evt. låste
 - åbninger er afskærmede
 - gennembrydninger i vægge og gulve er tætnet
 - alarmanlæg er tilsluttet eller brandvagt mødt op.

Byggepladsens indretning

- Skurvogne, oplag af brændbare materialer o.l. bør placeres minimum 5 m fra bygningen.
- Brandfarlige væsker og trykflasker skal opbevares forsvarligt.
- Brand- og flugtveje må ikke blokeres af skurvogne og oplag.
- Beredskabet skal have fri adgang til slukningsvand.
- Overvej indhegning af byggepladsen for at holde uvedkommende væk.
- Indret særlige steder uden for bygningen, hvor der må ryges.
- Der skal være brandsikre askebægre og beholdere til tømning af askebægre, der ikke må bruges til andet.
- Der skal være udstyr til brandslukning.
- Fjern letantændeligt affald og materialer på byggepladsen.

Stilladser

- Overvej, om stilladset skal have lynafledning.
- Stilladser må ikke give adgang for uvedkommende.
- Stilladser må ikke blokere for adgang for beredskabet.
- Hold løbende øje med stilladser, hvis der er storm.

Bygningen

- Afdæk særligt inventar som paneler, lofter og møbler.
- Elinstallationer skal have tilstrækkelig kapacitet og være i god stand.
- Brandsikkerheden må ikke være svækket pga. byggearbejder.
- Branddøre må ikke være fastholdt med f.eks. kiler.
- Beskyt alarm- og slukningssystemerne for støv og skidt.

Særlige typer arbejde

- Aftal særlig varsomhed ved varmt arbejde, og krævet uddannede folk.
- Husk brandvagt ved varmt arbejde på fredede bygninger.
- Udpeg et sted væk fra bygningen, hvor varmt arbejde bør udføres.
- Hvis varmt arbejde skal udføres i eller ved bygningen:
 - Sørg for brandmæssig afskærmning af arbejdsstedet.
 - Fjern brændbart materiale.
 - Sørg for adgang til slukningsvand.
 - Hold opsyn mindst to timer efter, at arbejdet er afsluttet.
 - Fjern støv og spindelvæv.

Tjekliste 10 • sådan sikrer du udearealer og tag/facader

Begynd med at lave eller skaffe en situationsplan af grunden og bygningerne. Her tegner du nogle af de nedenstående afstande og områder ind.

Umiddelbart omkring bygningen

- Der må ikke være mulighed for parkering eller placering af f.eks. affaldscontainere under redningsåbninger.
- Brændbare genstande og affaldsbeholdere skal placeres min. 5 m fra udhæng, døre og vinduer.
- Slå græs omkring bygninger.
- Fjern visne blade tæt på bygninger.
- Fjern døde eller knækkede grene på træer. Læg mærke til, om træet er sygt eller gammelt og evt. har råd – så skal det måske fældes.
- Gør løs jord omkring træerødder fast.
- Sæt løse genstande fast, hvis der kommer storm – det kan være havemøbler, parasoller, trampoliner og affaldscontainere.
- Udpeg et sikkert sted at stille aske fra brændeovn/ildsted.
- Udpeg et sikkert sted at opbevare glas.
- Udpeg et sikkert sted til grillplads.
- Udpeg et sikkert sted til terrassevarmeren.
- Sørg for, at belægninger umiddelbart omkring huset har fald væk fra bygningen.
- Sørg for, at riste og afløb er placeret i terræn eller lige under terrænniveau.

Grunden/matriklen

- Marker adgang til slukningsvand på din plantegning, eller skriv en note om, hvor det er, hvis det ligger uden for det område, tegningen dækker.
- Sørg for, at terrænet har fald væk fra bygningen, så vand ledes væk.
- Gennemgå hegn og stakitter for skader og råd, så de ikke vælter i en storm.
- Udpeg et sikkert sted til afbrænding af haveaffald, bålsteder, affyringssteder for fyrværkeri osv.

Interne veje, indkørsler, stier og (gårds)pladser

- Sørg for, at husnummeret er synligt.
- Tjek afstande og brandveje: Enten skal der være maksimalt 40 m fra offentlig vej til dørene i bygningen eller en brandvej, der fører hen til bygningen. Vejen skal være mindst 2,8 m bred og med en befæstning, der kan tåle tunge køretøjer.
- Sørg for afløb i bunden og evt. også undervejs i nedkørsler; afløb må ikke være stoppet.
- Undersøg, om regnvand kan sive ned gennem belægningen.
- Rens kloakristene på vejen for blade, kviste m.v.

Bygningens facader og åbninger

- Rens afløb fra altaner og terrasser.
- Rens afløb fra lyskasser, trappenedgange og nedkørsler.

fortsættes

- Reparer revner i sokler og mure.
- Udfør tætning omkring rørgennemføringer i ydermure.
- Tjek, at åbninger i facader (lavtsiddende vinduer, ventilationsriste og udluftninger, f.eks. fra en tørretumbler) er hævet mindst 10 cm over terræn.

Tagrender, nedløb og afløb

- Rens tagrender, og tjek, at de er tætte.
- Tjek, at tagrender har fald hen imod nedløbsrøret.
- Tjek, om nedløbsrør er tætte og har udløb væk fra bygningen – test, om nedløbene er frie for propper ved at spule dem med en haveslange.
- Rens sandfangsbrønde.
- Tjek, at nedløb ikke ender i en kældernedgang; de skal føres til terræn uden for kældernedgangen.
- Rens afløb for blade og andre genstande.

Tag og tagdækning

- Tjek, om tagdækningen er løs eller beskadiget, f.eks. knækkede tagsten.
- Tjek, at rygningen er tæt.
- Tjek, at brandkamme er intakte og ført 0,3 m over tagdækningen.
- Tjek, at tagudhæng er intakte og ikke er angrebet af råd.
- Beskyt udluftningsåbninger, så vand ikke kan trænge ind.
- Sørg for, at der ikke er revner i skorstene og evt. mørtelafdækning.
- Sørg for, at antenner o.l. sidder ordentligt fast – se f.eks. efter tegn på rust i beslag.

Tjekliste 11 • sådan sikrer du tag/tagrum

- Fjern brændbare, opmagasinerede genstande, eller opbevar dem i brand- og vandsikre magasinskabe eller -kasser.
- Fjern spindelvæv.
- Sæt røgalarmer op og placer dem rigtigt – eller tjek, om eksisterende røgalarmer fungerer.
- Tjek gennemføringer fra rør og installationer i skillevægge eller etageadskillelsen, og sørg for, at de er tætte.
- Sæt løse eller beskadigede tagsten/skifersten fast, eller skift dem.
- Eftergå understrygning og bindinger.
- Undersøg undertage for fugtskjolder, huller eller revner.
- Overvej, om loftsetagen er tilstrækkeligt opdelt i mindre enheder, dvs. brandsektioner og brandceller.
- Overvej, om tagkonstruktionen er stærk nok til at modstå storm og orkan – om der f.eks. er vindkryds eller anden afstivning.
- Overvej, om lægter og spær er forsvarligt fastgjort til konstruktionen, så de kan modstå storm og orkan.
- Overvej, om evt. trukne skorstene er stabile og sikret mod brand.

Særligt for stråtage

- Børst spindelvæv og løse strå væk fra indersiden af stråtaget.
- Fjern evt. blomstertoppe på stråene.
- Fjern evt. gnistfangere på skorstene.
- Sæt røgalarmer op i tagrum eller under tagfladen.
- Brug gnaversikrede kabler med en bevikling af jern, som mus og rotter ikke kan gnave igennem.
- Opbevar en brandhage med tov tæt på bygningen med stråtag, evt. hængt op på facaden eller i en portgennemgang.

Tjekliste 12 • sådan sikrer du trapperum

- Fjern oplagring og brændbart materiale.
- Tjek, at belægning på trappetrin og reposer er i god stand; der må ikke være huller eller hævede trinfor kanter, man kan falde i.
- Sæt røgalarmer op – de kan sidde for hver etage, men som minimum én øverst i trapperummet.
- Sørg for, at døre, der fører ud til trapperummet, kan bruges som flugtveje (er de brede nok, er der fri passage; de skal kunne lukkes og må ikke sidde fast med kiler eller andet).
- Luk dørene, og gør det til en vane at have lukkede døre.
- Sørg for at døre, der fører ud til trapperummet, er tætte – monter evt. tætningslister.
- Lav en oversigt over de døre, der bør bevares, hvis der skal brandsikres.
- Tjek, at der er røgåbninger, så røgen kan komme ud, hvis der opstår brand.
- Tal med professionelle fagfolk om evt. brandsikring.

Tjekliste 13 • sådan sikrer du din kælder

- Lav en varslingsplan for oversvømmelse. Se Tjekliste 4 s. 57
- Lav en akutplan for oversvømmelse. Se Tjekliste 5 s. 58
- Anskaf evt. særligt udstyr (sandsække, skotter, affugtere osv.), og sørg for, at alle ved, hvor det er opbevaret, og hvordan det skal bruges.
- Hav gummistøvler, regntøj og gummihandsker parat. Hvis indtrængende vand kommer fra kloakken, kan der være smittefare, så du skal beskytte dig, hvis du skal i kontakt med vandet. Husk bagefter at desinficere dine hænder og at gøre tøj og støvler rene udenfor.
- Flyt uhensigtsmæssige funktioner fra kælderen til andre rum.
- Sæt genstande op i reoler eller på opklodsning, der kan tåle vand – helst min. 40 cm over gulvniveau og med 10 cm afstand til væggene.
- Fjern oplag af let antændelige eller brændbare genstande.
- Forstærk evt. døre og vinduer, der åbner indad, med udvendige plader eller skotter.
- Placer stikkontakter så højt oppe på væggene som muligt.
- Træk kabler og ledninger under loftet frem for ved gulvet.
- Overvej et højvandslukke, hvis vandet stammer fra tilbageløb/opstemning fra kloak, f.eks. gennem toiletter og afløb. Arbejdet skal udføres af en autoriseret kloakmester.
- Fjern evt. afløb, der ikke længere er i brug eller ikke længere er strengt nødvendige. Spørg en kloakmester.
- Gennemgå ydermure og gulve for revner og andre skader. Er der skader, bør du få en professionel vurdering af, hvordan de skal udbedres.

Tjekliste 14 • sådan sikrer du etagedæk og inder- og ydervægge

- Vær opmærksom på, om der er hulrum i etageadskillelsen, hvor ild og røg kan sprede sig hurtigt og usynligt.
- Tjek ydermure for revner og utætheder, hvor vand kan trænge ind ved skybrud og stormflod.
- Vær opmærksom på, om der er hulrum i yder- og indervægge, hvor ild og røg kan sprede sig hurtigt og usynligt.
- Sørg for at tætne gennemføringer omkring rør og installationer.
- Vurder, om gulvbrædder skal udskiftes – i så fald kan brandsikring af dækket overvejes.
- Vurder, om lofter skal udskiftes – i så fald kan brandsikring af dækket overvejes.
- Tjek området omkring ildsted eller brændeovn og sørg for, at der er afstand til brændbart materiale.

Tjekliste 15 • sådan sikrer du døre, vinduer og glaspartier

- Sørg for, at yderdøre kan låses, så der ikke er adgang for pyromaner.
- Fjern kiler og andre genstande, der forhindrer branddøre i at lukke.
- Tjek, at døre, der er flugtveje, er minimum 77 cm brede.
- Sørg for, at vinduer, der er redningsåbninger, kan åbnes indefra uden brug af værktøj og kan stå åbne af sig selv.
- Sørg for, at døre og vinduer kan fastholdes i åben tilstand med stormkroge eller andet, så de ikke blæser i og bliver skæve eller får evt. ruder knust.
- Udfør tætning af dørene med tætningslister, der skal kunne fjernes igen uden skader på dør og gerigter.
- Udfør tætning mellem gerigter og vægge.
- Hav forseglingsstape klar til udsatte døre og vinduer, når der er varsel om skybrud eller stormflod.
- Lav en oversigt over døre og vinduer, der har bevaringsværdi. Vurder på baggrund af oversigten, hvilke sikringstiltag der er relevante, og søg professionel hjælp.

Tjekliste 16 • sådan sikrer du skorstene og ildsteder

- Skorstene og skorstenspiber og evt. afdækning må ikke have revner og utætheder i hverken sten, fuger eller tilslutning til tag.
- Skorstensstole, der understøtter skorstenen på loftet, skal konstruktivt være i god stand.
- Skorstenen skal renses jævnligt af en skorstensfejer.
- Udpeg et sikkert sted udendørs, hvor du kan stille aske og slagger fra ildstedet.
- Der bør ikke være brændbare materialer for tæt på ildsted eller brændeovn.

Særligt ved stråtag – se endvidere Trin 7, s. 116 om brandsikring af stråtag

- Fjern evt. gnistfangere på skorstene.
- Skorstenspiber skal være mindst 0,8 m over tagryggen, hvis der er stråtag eller andet letantændeligt materiale inden for 60 cm fra skorstenen.

Tjekliste 17 • sådan gør du, hvis bygningen står tom

Her er beskrevet nogle forhold, som du skal være særligt opmærksom på ved tomme bygninger, ud over alle de tiltag, der er beskrevet i guiden i øvrigt.

- Tal med forsikringsselskabet, og vær sikker på, at forsikringen dækker, hvis bygningen står tom i kortere eller længere tid.
- Planlæg jævnlige besøg i bygningen for at holde øje med dens tilstand, og tag billeder løbende, så du kan følge evt. ændringer.
- Bygningen skal være låst forsvarligt af, så uvedkommende ikke kan komme ind.
- Området omkring bygningen skal se velholdt ud – slå græs, fjern sten og murbrokker.
- Etabler evt. en vagtordning, så der jævnligt bliver patruljeret, og sæt skilte op om, at der er vagt.
- Overvej belysning med bevægelsesdetektor og evt. overvågningskamera.
- Fortæl naboer og evt. politiet, at bygningen står tom.
- Sæt evt. en seddel op på bygningen med et telefonnummer til en kontaktperson.
- Fjern stiger, værktøj eller brandfarlige væsker fra bygningen og dens omgivelser.
- Luk brevsprækker til.
- Der må ikke være større åbninger i bygningens tag eller facader.
- Overvej at blænde vinduer og døre midlertidigt.
- Der skal være god ventilation i bygningen.
- Interne branddøre skal være lukkede, men ikke aflåste.
- Etabler et brandalarmeringsanlæg.
- Afbryd strømmen – så kan der ikke opstå kortslutning, der kan give brand.
- Afbryd vandforsyningen – så kan der ikke sprænge et vandrør, der kan give vandskade.
- Overvej, om lynafledning er relevant.
- Tag fotos af værdifuldt inventar, dekorationer m.v. og skriv en liste over de enkelte dele, og hvor de er/har været placeret.
- Fjern om muligt inventar og genstande, der let kan brænde – hvis det kan lade sig gøre at fjerne dem af hensyn til bevaringsværdierne.
- Opbevar evt. værdifuldt inventar og genstande i bygningen sikkert i bokse eller magasin-kasser, eller flyt det til et sikkert sted.

Tjekliste 18 • sådan gør du efter brand

- Kontakt dit forsikringselskab – du må ikke fjerne genstande, før du har aftalt det med dem.
- Er bygningen fredet, så kontakt fredningsmyndighederne – du må som hovedregel ikke fjerne genstande, før du har aftalt det med dem.
- Kontakt de relevante personer fra din værdiredningsplan/kontaktliste.
- Tag billeder undervejs, så du kan dokumentere skaderne og processen.
- Sørg for, at resterne bliver grundigt dokumenteret, så de kan genskabes.
- Er der huller i tag og facade, skal du overveje, om de skal dækkes til med presenninger, hvis det bliver regn- eller snevejr.
- Dæk dør- og vinduesåbninger, hvor der kan trænge vand ind, med presenning eller plader.
- Få specialister til at undersøge og reparere konstruktioner, hvis der er fare for, at de ikke er sikre.
- Sørg for, at konstruktioner og bygningsdele, der skal fjernes, nedtages kontrolleret for ikke at lave skade på andre dele af bygningen og for at bevare enkeltdele som dokumentation.
- Slå alarm- og slukningsanlæg, der har været ude af drift efter en ulykke, til igen.
- Etabler evt. midlertidig sikring af området ved indhegning, så uvedkommende ikke kan komme ind.

Tjekliste 19 • sådan gør du efter storm

- Kontakt dit forsikringselskab – du må ikke fjerne genstande, før du har aftalt det med dem.
- Er bygningen fredet, så kontakt fredningsmyndighederne – du må som hovedregel ikke fjerne genstande, før du har aftalt det med dem.
- Kontakt de relevante personer fra din værdiredningsplan/kontaktliste.
- Tag billeder undervejs, så du kan dokumentere skaderne og processen.
- Sørg for at resterne bliver grundigt dokumenteret, så de kan genskabes.
- Er et træ væltet ned i bygningen, må du ikke fjerne det, før du har aftalt det med dit forsikringselskab.
- Hvis du har udgifter til nødreparationer, så gem kvitteringerne.
- Sæt evt. afspærring op, hvis der er fare for, at grene, tagsten eller løse mursten fra skorstenen falder ned på forbipasserende.
- Dæk huller i taget eller i vinduer, hvor ruderne er knuste, med presenninger, plader eller plastik, f.eks. en almindelig affaldssæk.
- Tjek taget for løse tagsten, revner i skorstenen, løse antenner, skotrender, rygninger, inddækninger osv.
- Tagdækningen skal være i orden, f.eks. skal binderne til tagstenene være intakte, understrygningen må ikke være faldet af osv.
- Tagkonstruktionen skal være i orden, f.eks. må vindkryds ikke have givet efter, og gavltrekanten må ikke have bevæget sig.
- Rens tagrender, nedløb og afløb for blade og grene.
- Tjek, at rendejern og beslag sidder godt fast.
- Tjek facader for skader, f.eks. revner og huller.
- Tjek træer på grunden for skader. De skal måske beskæres eller fældes.
- Flyt møbler og inventar væk fra steder, hvor der kan trænge vand ind gennem huller. Kan du ikke flytte det, så dæk det til med plastik.

Tjekliste 20 • sådan gør du efter skybrud og stormflod

- Kontakt dit forsikringselskab – du må ikke fjerne genstande, før du har aftalt det med dem. Gør opmærksom på, at skaden er på et historisk hus.
- Er bygningen fredet, så kontakt fredningsmyndighederne – du må som hovedregel ikke fjerne genstande, før du har aftalt det med dem.
- Kontakt de relevante personer fra din værdiredningsplan/kontaktliste.
- Tag billeder undervejs, så du kan dokumentere skaderne og processen.
- Sørg for, at resterne bliver grundigt dokumenteret, så de kan genskabes.
- Gem alle kvitteringer for evt. materialeindkøb og håndværkerassistance, for det bliver normalt dækket af forsikringen.
- Tjek situationen hos dine naboer. Hvis de ikke er hjemme, så giv dem besked, hvis der har været oversvømmelse hos dem.

Udenfor

- Fjern evt. skotter, sandsække og afdækninger.
- Rens tagrender, nedløb og afløb, så de ikke er stoppet.
- Bindingsværkshus: Strømmende vand kan føre jord med sig, der kan lægge sig op ad soklen og efterhånden opfugte bundremmen. Det er derfor vigtigt at fjerne aflejret jord, når oversvømmelsen er overstået.

Indenfor

- Vurder, om det er sikkert at gå ind i oversvømmede rum. Afbryd el, og stå ikke i vand, hvis du rører ved el. Søg råd hos dit forsyningsselskab, hvis du er i tvivl, om du kan tænde for el og gas igen.
- Tag elapparater ud af stikkontakter.
- Er der spildevand, kan der være smittefare – tag gummistøvler, regntøj og gummihandsker på.
- Skab ventilering så hurtigt som muligt – åbn døre, vinduer, skabslåger osv.
- Skab ventilering i hulrum.
- Husk at åbne ventilationsriste, som måske er blevet lukket i akutfasen.
- Flyt de ejendele, der kan reddes; er det almindeligt vand, skal genstande rengøres og tørres, og tøj skal vaskes på almindeligt vaskeprogram.
- Få vandet væk med vandstøvsuger eller med en pumpe.
- Fjern evt. jord og skidt, som vandet har ført med sig, og gør overflader rene med rent vand.
- Undersøg, om elinstallationer har fået vand eller fugt.
- Undersøg, om skorstene har fået vand eller fugt.
- Tag fotos igen, når vand og skidt er væk.
- Opsæt affugtningsudstyr; husk at lukke vinduerne, når affugteren kører.
- Fjern billeder og skabe fra vægge.
- Fjern opfugtet tapet.
- Fjern løse tæpper og tætte gulvmaterialer som vinyl og linoleum.
- Fjern evt. beskadiget isoleringsmateriale.
- Er der asbestholdige materialer, skal der tilkaldes en specialist.